

FINANSMINISTERIET

Budgetöversikt 2018

Översikt över budgetpropositionen,
september 2017

Finansministeriets publikationer – 33b/2017

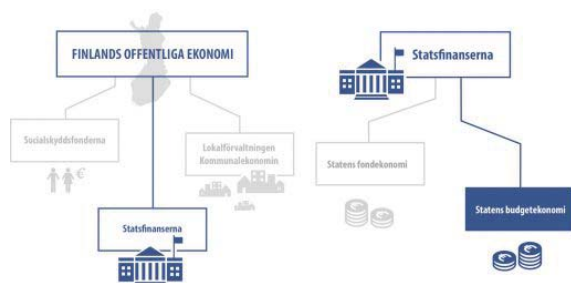
Finanspolitiken

Innehåll

1 Inledning	3
2 Ekonomiska utsikterna	5
3 Regeringens finanspolitiska linje	7
4 Budgetpropositionen för 2018	8
5 Sammandrag	17
6 Ytterligare information	18
7 Läsanvisningar och utskriftsversion	19

1 Inledning

Finlands offentliga ekonomi består av staten, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna. Statsfinanserna omfattar statens budgetekonomi och statens fondeekonomi (i budgetpropositionen behandlas statens fondeekonomi i avsnitt 8, Statliga fonder utanför statsbudgeten). Hur statens budgetekonomi placerar sig i statsfinanserna och Finlands offentliga ekonomi åskådliggörs i figur 1. Denna publikation koncentrerar sig främst på statens budgetekonomi. Föremål för granskningen är regeringens proposition om statsbudgeten för 2018, som lämnas till riksdagen i september. Syftet är att med hjälp av figurer och tabeller ge en kort beskrivning av centrala teman i statsbudgeten samt att leda läsaren att närmare granska dessa teman under länkarna till respektive webbsidor. Budgeteringen baserar sig på oberoende ekonomiska prognoser från finansministeriets ekonomiska avdelning, och de presenteras i den ekonomiska översikten.

Källa: turkubudgetis.fi (översättning)
Figur 1. Statsfinanserna som en del av den offentliga ekonomin och statsbudgeten som en del av statsekonomin

Statsbudgeten är en plan för statsfinanserna och statens finansförvaltning, och den baserar sig på planen för de offentliga finanserna från våren. I praktiken omfattar statsbudgeten en bedömning av beloppet av statens inkomster och utgifter följande år och av hur de ska fördelas. I budgetmanglingen förhand-

lar regeringen om budgetpropositionen.

Högsta beslutanderätt om användningen av de statliga medlen utövas i Finland av riksdagen, som i regel utövar makt på två sätt: genom att stifta lagar och genom att godkänna statsbudgeten. Merparten av innehållet i budgeten är reglerat enligt lag och beslutet om budgeten föregås ofta av ändringar av lagar. Riksdagen godkänner budgeten för följande budgetår före utgången av det föregående budgetåret.

I regeringsprogrammet fastställs regeringens finanspolitiska riktlinjer, enligt vilka budgeten upprättas. I början av valperioden beslutar regeringen dessutom om valperiodens ram, dvs. statens utgiftstak, samt om reglerna för ramförfarandet. Ramen fastställer samtidigt linjen för utgifterna under hela den fyraåriga valperioden. I planen för de offentliga finanserna justerar regeringen årligen i april anslagen för de olika förvaltningsområdena i ramen samt uppdaterar ramen så att den motsvarar de strukturella ändringarna i kostnadsnivån, priserna och ramutgifterna. Mer information: <http://vm.fi/sv/ramarna-for-statsfinanserna>.

Slutsumman för budgetpropositionen för 2018 är 55,7 miljarder euro. Huvuddelen av anslagen används till den sociala tryggheten och näringslivet. Inkomsterna tas ut främst som skatter som baserar sig på omsättning, som mervärdesskatt, eller inkomstskatter, som skatt på förvärvs- och kapitalinkomster. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på 3 miljarder euro och statsskulden beräknas stiga till ca 110

miljarder euro.

Följande avsnitt innehåller en översikt över de ekonomiska utsikterna med fokus på realekonomin och de offentliga finanserna. I avsnitt 3 behandlas regeringens finanspolitiska mål och hur de uppnåtts. I avsnitt 4 behandlas statsbudgeten, underskottet och skulden. Även den kommunala ekonomin och landskapens ekonomi behandlas utifrån statens budgetekonomi. Avsnitt 5 innehåller ett sammandrag.

2 Ekonomiska utsikterna

I finansministeriets ekonomiska översikt behandlas utsikterna inom den nationella och internationella ekonomin samt den ekonomiska politiken och den offentliga ekonomin.

Realekonomin

Den finländska ekonomin beräknas växa ca 2,1 % år 2018. Att tillväxten avtar jämfört med tillväxtsiffrorna på 2,9 % för 2017 beror i stor utsträckning på den privata konsumtionsefterfrågan, eftersom köpkraften ökar långsammare än i år. Att inflationen ökar till 1,5 % minskar löntagarnas köpkraft, även om den förbättrade sysselsättningen stöder dess tillväxt. Investeringarna tilltar snabbare än under 2017 och också byggnadsinvesteringarna fortsätter att växa snabbt. Tillväxten i bruttonationalprodukten förbättrar sysselsättningen och antalet arbetslösa minskar långsamt. Arbetslöshetsgraden beräknas sjunka till 8,1 % och sysselsättningsgraden beräknas stiga till 70 % år 2018. I tabell 1 anges de viktigaste prognossiffrorna för åren 2015–2018.

Tabell 1. Samhällsekonomin utveckling 2015–2018, prognos september 2017

	2015*	2016*	2017**	2018**
Bruttonationalprodukt enligt gängse priser, md. euro	210	216	224	232
Bruttonationalprodukten, volymförändring, %	0,0	1,9	2,9	2,1
Arbetslöshetsgraden, %	9,4	8,8	8,6	8,1
Sysselsättningsgraden, %	68,1	68,7	69,4	70,1
Konsumentprisindexet, ändring, %	-0,2	0,4	0,9	1,5
Långa räntorna (statsobligationerna, 10 år), %	0,7	0,4	0,5	0,9

* Preliminär uppgift
** Prognos

Den offentliga ekonomin

I tabell 2 presenteras de centrala parametrarna för den offentliga ekonomin 2015–2018. Av tabellen framgår det att det stora underskottet i den offentliga ekonomin har minskat gradvis. Den offentliga ekonomin har stärkts av de anpassningsåtgärder som regeringen beslutat om samt av den begynnande ekonomiska tillväxten förra året. Trots det positiva konjunkturläget uppvisar den offentliga ekonomin dock fortfarande ett underskott år 2018. Dessutom kommer det på grund av den åldrande befolkningen på lång sikt att finnas en betydande obalans mellan inkomster och utgifter inom den offentliga ekonomin.

Problemen med den offentliga ekonomin är strukturella och skuldsättningen i den offentliga sektorn ökar fortfarande. Den offentliga skulden har ökat betydligt under de senaste åtta åren. Under de närmaste åren avtar ökningen av den nominella skulden, och skulden i förhållande till BNP minskar.

Tabell 2. Den offentliga ekonomins centrala nyckeltal enligt nationalräkenskaperna, % av BNP, prognos september 2017

	2015*	2016*	2017**	2018**
Skatter och socialskyddsavgifter, % av BNP	44,0	44,1	43,2	42,2
Offentliga samfunds utgifter, % av BNP	56,9	55,8	54,1	53,1
Nettoutlåning, % av BNP	-2,7	-1,8	-1,2	-1,4
- statsförvaltningen	-3,0	-2,7	-2,3	-2,0
- lokalförvaltningen	-0,6	-0,4	-0,1	-0,3
- arbetspensionsfonderna	1,3	1,1	0,8	0,7
- övriga socialskyddsfonder	-0,4	0,2	0,3	0,2
Offentliga samfundens skuld, % av BNP	63,6	63,1	62,5	61,9
Statsskulden, % av BNP ¹⁾	47,6	47,5	47,7	47,5

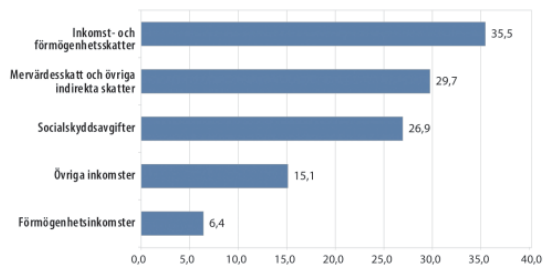
* Preliminär uppgift

** Prognos

¹⁾ FM:s ekonomiska avdelnings prognos om statsskulden avviker från det budgeterade bl.a. på grund av att inkomstprognoserna uppdaterats

Utöver de ekonomiska konjunkturerna återspeglas den offentliga ekonomins strukturer i de belopp som flutit in hos de offentliga samfunden och i fördelningen av utgifterna.

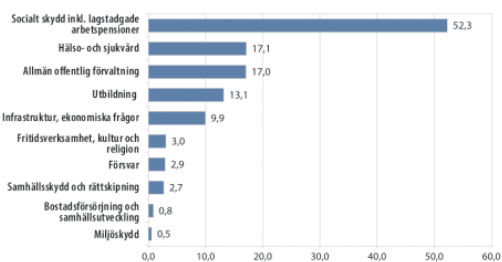
Av figur 2 framgår det att merparten av de offentliga samfundens inkomster 2015 togs ut som inkomst- och förmögenhetsskatt samt indirekta skatter.

Källa: Statistikcentralen

Figur 2. De offentliga samfundens inkomster 2015, md euro

Merparten av de offentliga samfundens utgifter utgörs av utgifterna för sociala förmåner, vilket framgår av figur 3. Sådana utgifter är bl.a. pensioner, arbetslöshetsförmåner och familjeförmåner samt boendestöd för sjukdomstid och stöd som förebygger social utslagning.

Källa: Statistikcentralen, nationalräkenskaperna

Figur 3. De offentliga samfundens utgifter enligt användningsändamål (COFOG) år 2015, md euro

I tabell 3 åskådliggörs den genomsnittliga storleksklassen av kostnaderna för undervisnings- och bildningsväsendet samt social- och hälsovårdstjänsterna. Av tabellen framgår t.ex. att de kostnader för grundläggande yrkesutbildning per elev som orsakas av den offentliga ekonomin 2015 var högre än för de övriga utbildningsformerna.

Tabell 3. Genomsnittliga kostnaderna för vissa offentliga tjänster år 2015

euro	
Undervisnings- och bildningsväsendet	
grundläggande undervisningen	8 955,0 /elev
gymnasieutbildning	7 749,0 /studerande
yrkesinriktad grundläggande utbildning	11 503,0 /studerande
yrkeshögskoleutbildning	7 788,0 /studerande
budgetfinansiering av universitetsutbildning	9 344,0 /studerande
allmänna bibliotek	3,6 /lån
Socialtjänsterna	
barnens dagvård ¹⁾	59,1 /vårddag
vård vid åldringshem	152,2 /vårddag
Hälsovårdstjänsterna	
Den grundläggande hälsovården	
- hälsocentralsbesök	83,6 /besök
- vård vid bäddavdelning	254,9 /vårddag
- tandvård	85,8 /besök
Specialsjukvård	
- somatisk specialistsjukvård ²⁾	1 065,2 /vårddag

1) Inkluderar dagvård på del- eller heltid som kommunen betalar. Deltidsdagarna har också räknats som vård dagar. 2015 års kostnad har beräknats med hjälp av kostnaderna år 2014 och prisindexet för kommunernas offentliga utgifter.

2) Omfattar vård på bäddavdelning och dagkirurgi.

Källor: Utbildningsstyrelsen, undervisnings- och kulturministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, Sotkanet.fi, Statistiken för Finlands allmänna bibliotek och Statistikcentralen.

3 Regeringens finanspolitiska linje

Statsminister Juha Sipiläs regering stakar ut linjerna för sin finanspolitik i regeringsprogrammet (<http://valtioneuvosto.fi/sv/sipila/regeringsprogrammet>). Regeringen har som mål att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga tjänsterna och den sociala tryggheten. Målet är att landet ska sluta leva på kredit 2021 och att höja sysselsättningsgraden till 72 % och antalet sysselsatta med 110 000 personer.

Man strävar efter att täcka hållbarhetsunderskottet på 10 miljarder euro i den offentliga ekonomin med åtgärder som direkt förbättrar den offentliga ekonomin, åtgärder som stöder tillväxt och sysselsättning och reformer som stärker den offentliga ekonomin. De omedelbara anpassningsåtgärderna enligt regeringsprogrammet har tagits in i ramar för statsfinanserna och de ingår för år 2018 i budgetpropositionen. I budgetpropositionen ingår också nya åtgärder för att främja sysselsättningen utöver de åtgärder som det redan beslutats om. Regeringen stöder sysselsättningen bl.a. genom att undanröja flitfällor, fortsätta utveckla arbetskraftsservicen och utkomstskyddet för arbetslösa samt genom att säkerställa att beskattningen inte skärps för löntagare. Tyngdpunkten inom beskattningen har under regeringsperioden flyttats från beskattningen av arbete och företagande till framför allt miljöskatter.

För att konkretisera målet i fråga om skuldsättningen har regeringen för saldot i den offentliga ekonomin ställt upp mål som gäller saldot för staten, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna under regeringsperioden

samt det sammanlagda strukturella saldot för de offentliga samfundet på medellång sikt. I tabell 4 beskrivs de mål och regler som styr Finlands finanspolitik, och de jämförs också med finansministeriets prognos. Av tabellen framgår att målet i fråga om statsfinanserna fortfarande är avlägset. Socialskyddsfonderna närmar sig sitt mål, och målet för saldot för lokalförvaltningen ser ut att nås.

Tabell 4. Mål och regler som styr Finlands finanspolitik

Den offentliga ekonomins sektor	Variabel	Målsättning 2019: % av BNP	Prognos för 2018: % av BNP
Regeringens målsättningar för det finansiella saldot under valperioden			
Staten	Underskott	högst 0,5 %	-2,00 %
Lokalförvaltningssektorn	Underskott	högst 0,5 %	-0,30 %
Socialskyddsfonderna			
- Arbetspensionsfonderna	Överskott	ca 1,0 %	0,70 %
- Övriga socialskyddsfonder	Finansiell balans	ca 0,0 %	0,20 %
Offentliga ekonomin	Skuld	skuldkvot år 2019 < år 2018	61,90 %
EU-bestämmelserna			
Offentliga ekonomin	Underskott	3,00 %	-1,40 %
	Skuld*	60 %	61,90 %
	Målsättningen för det strukturella finansiella saldot på medellång sikt (MTO)**	-0,50 %	-1,30 %

* Vid tolkningen av EU:s skuldbestämmelse beaktas även bl.a. skuldsänkningens historiska och framtida hastighet.

** Stabilitets- och tillväxtpakten förpliktar EU-länderna till att fastställa ett medelfristigt mål för det strukturella underskottet inom den offentliga ekonomin (MTO). I Finland är det medelfristiga målet 0,5 procentens underskott i förhållande till BNP. Regeringen har som mål att nå det medelfristiga målet år 2019. Ytterligare information finns i kap. 3 i de allmänna motiveringarna till budgetpropositionen.

Uppställandet av mål för Finlands offentliga ekonomi styrs också av EU-bestämmelser, särskilt stabilitets- och tillväxtpakten, som förpliktar medlemsstaterna att upprätthålla balans inom de offentliga finanserna och undvika alltför stor skuldsättning.

4 Budgetpropositionen för 2018

Statens inkomster och utgifter granskas i avsnitt 4 och 5 i allmänna motiveringen och i detaljmotiveringen till budgetpropositionen (<http://budjetti.vm.fi/indox/index-se.jsp>). Inkomstposterna behandlas enligt avdelning och de uppskattade anslagen enligt förvaltningsområde.

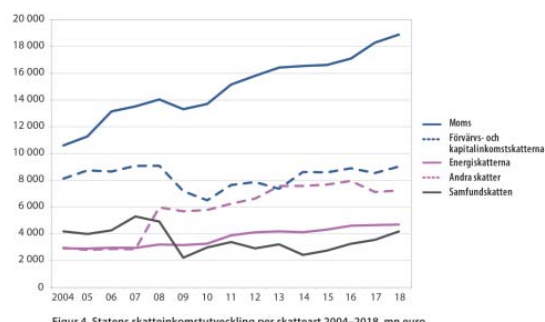

4.1 Inkomster, utgifter, underskott och skuld

Inkomster

År 2018 uppskattas inkomsterna inom den statliga budgetekonomin (utan nettoupplåning) till ca 52,7 miljarder euro, varav skatteinkomsterna utgör ca 83 %, dvs. 44,0 miljarder euro. Skatteintäkterna beräknas öka med 4,4 % år 2018. I figur 4 granskas enbart skatteinkomsternas utveckling 2004–2018. Figuren visar att tyngdpunkten för den statliga beskattningen under det senaste årtiondet har flyttats mer mot indirekt beskattning, och t.ex. vissa punktskatter och energibeskattningen har skärpts i flera repriser.

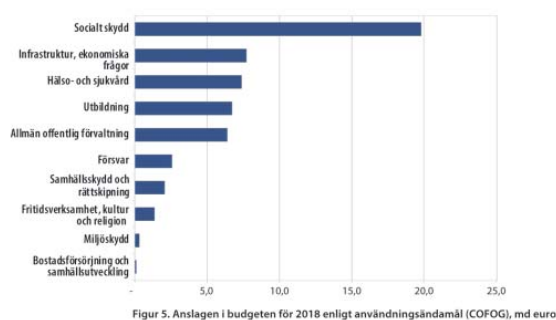
En anspråklös utveckling i skattebasen har å andra sidan dämpat de effekter ändringarna i grunderna har på inkomsterna.

Figur 4. Statens skatteinkomstutveckling per skatteart 2004–2018, mn euro

Utgifter

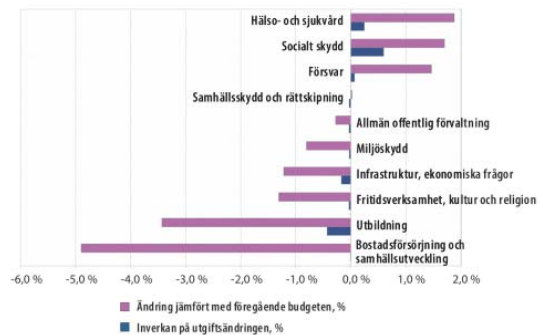
På vilket sätt anslagen, dvs. de statliga utgifterna, anvisas för olika användningsändamål beror på politiska beslut, ekonomiska strukturer och konjunkturer. År 2018 anvisas den mest betydande delen av anslagen i budgetpropositionen till social trygghet (36 %). Figur 5 visar de användningsområden som finska staten anvisar anslag år 2018 i enlighet med regeringens proposition.

Figur 5. Anslagen i budgeten för 2018 enligt användningsändamål (COFOG), md euro

År 2018 ökar utgifterna med ca 0,3 % jämfört med föregående budget. Enligt utgiftsklassificeringen i figurerna 5 och 6 ökar endast de utgifter som gäller social trygghet, försvar och hälso- och sjukvård. Trots att de arbetslöshetsrelaterade utgifterna sjunker ökar utgifterna för social trygghet med ca 2 %, vilket framgår av figur 6. Bakgrunden till denna utveckling är bl.a. att bostadsbidraget utvidgas och att utgifter enligt sjukförsäkringslagen och pensionsutgifterna fortsätter att öka snabbt. Att studerande börjar omfattas av det allmänna bostadsbidraget minskar utgifterna för utbildning och överför en del av dem till de utgifter som i den här studien räknas in under social trygghet. Sänkningen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift i anslutning till konkurrenskraftspaketet ökar de statliga utgifter som uppkommer enligt sjukförsäkringslagen. Att hälsovårdsutgifterna ökar förklaras för sin del av ökade resurser för förberedelser för och verkställande av landskaps- och social- och hälsovårdsreformen, som i den här klassificeringen i tekniskt hänseende har angetts som en del av hälsovårdsutgifterna.

De utgifter som hänför sig till boende och samhällen minskar kraftigast, ca 5 %. I figurerna beaktas dock endast utgifterna i budgeten. Merparten av de utgifter som hänför sig till stödjande av bostadsproduktionen finansieras med medel ur bostadsfonden, som står utanför statsbudgeten. Dessutom ingår de direkta bostadsbidragen i utgifterna för social trygghet. Därför utgör de utgifter som används för boende och samhällen i budgeten endast en andel på 0,2 % av alla utgifter, vilket innebär att minskningens totala inverkan på utgifterna i budgeten förblir liten. En av de mest betydande faktorer som minskar de totala utgifterna är minskade resurser för främjande av näringslivet, trots att mer medel än i följande används för att utveckla och upprätthålla trafikleder.

Figur 6. Procentuell förändring i anslagen enligt användningsändamål och inverkan på utgifternas procentuella förändring

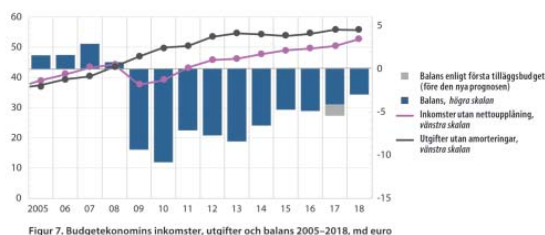
En del av de inkomster som ingår i statsbudgeten kommer från Europeiska unionen, men samtidigt betalar finska staten också avgifter till EU. På statsfinansiell nivå uppskattas att Finland 2018 kommer att betala ca 2,0 miljarder euro till EU:s budget och till Europeiska utvecklingsfonden. Finlands betalningar ökar med 85 miljoner euro jämfört med budgeten för 2017. Från EU:s budget beräknas inflyta inkomster på ca 1,2 miljarder euro, vilket är 101 miljoner euro mer än vad som beräknas inflyta 2017. Förhållandet mellan EU-inkomster och utgifter i statsfinanserna åskådliggörs i tabell 5. I enlighet med kommissionens budgetförslag för 2018 av den 30 maj 2017 ska EU-medel anvisas för verksamhet som svarar på utmaningar som hänför sig till migrationen och flyktingskap, för verksamhet som förbättrar EU-medborgarnas säkerhet och för tilläggssatsningar på strategiska investeringar och hållbar tillväxt.

Tabell 5. Sammandrag av betalningarna mellan staten och EU 2016–2018, mn euro

Utgifterna inom statsfinanserna	Bokslut 2016	Budgeten 2017	Budgeten 2018
Budgetekonomin			
Momsavgiften	280	285	285
BNI-avgiften	1 309	1 488	1 564
Finansiering av rabatten till Förenade kungariket	129	130	139
EU-AVGIFTER SAMMANLAGT	1 717	1 903	1 988
Europeiska utvecklingsfonden	53	54	54
Sammanlagt	1 770	1 957	2 042
Inkomster inom statsfinanserna	Bokslut 2016	Budgeten 2017	Budgeten 2018
Budgetekonomin			
Jordbruksstöd	538	545	536
Landsbygdsutveckling	397	310	320
Strukturpolitiskt stöd	137	170	240
Uppbördsprovision för tullar m.m.	39	31	36
Övriga inkomster	71	22	47
Fondekonomin			
Interventionsfonden	0	0	0
Gärdsbrukets utvecklingsfond	0	0	0
Sammanlagt	1 183	1 078	1 179
Tullar samt jordbruks- och sockeravgifter som tagits ut för EU	124	124	144

Underskott

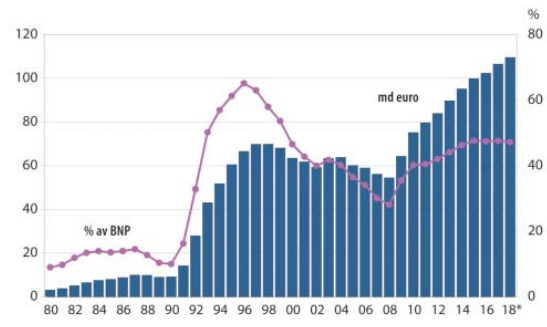
Budgetpropositionen för 2018 uppvisar ett underskott på ca 3 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning. Underskottet minskar jämfört med det underskott som budgeterats för 2017, med beaktande av den tilläggsbudget som redan godkänts. Enligt de begrepp som används i nationalräkenskaperna uppskattas underskottet i statsfinanserna 2018 vara ca 2,0 % i relation till bruttonationalprodukten. Statens budgetekonomi har uppvisat ett underskott från och med 2009. Situationen åskådliggörs i figur 7.

Figur 7. Budgetekonomins inkomster, utgifter och balans 2005–2018, md euro

Skuld

Statsskulden, inklusive skulden inom fondekonomin, beräknas vara ca 110 miljarder euro i slutet av 2018, vilket är ca 47 % i relation till bruttonationalprodukten. Av figur 8 framgår att statsskulden närapå har fördubblats under de senaste tio åren.

Figur 8. Statsskulden 1980–2018

4.2 Plock ur skatte- och anslagsbesluten i budgetpropositionen för 2018

ÄNDRINGAR I SKATTEGRUNDERNA

År 2018 fortsätter regeringen lindra beskattningen av arbete för att kompensera höjningarna av löntagaravgifterna. Beskattningen av arbete lindras med 300 miljoner euro. Dessutom lindras skattegrunderna för förvärsinkomster 2018 enligt motsvarande förändring i konsumentprisindex. Giltighetstiden för den temporära sänkningen av den nedre gränsen för solidaritetsskatten förlängs. Det tidsbegränsade barnavdraget upphör att gälla vid utgången av 2017. Den avdragsgilla delen av

räntorna på bostadslån minskas fortsatt i enlighet med regeringsprogrammet. Rundradio-skatten omstruktureras i enlighet med ett förslag från en parlamentarisk arbetsgrupp så att de som har de lägsta inkomsterna befrias från skatten.

Alkoholskatten höjs med 100 miljoner euro och skatterna för uppvärmnings-, arbetsmaskin- och kraftverksbränslen med ett nettobelopp på 45 miljoner euro.

Höjningarna av tobaksaccisen fortsätter gradvis under 2018–2019. År 2018 höjs tobaksaccisen med ca 68 miljoner euro. Bilbeskattningen lindras med sammanlagt ca 182 miljoner euro 2016–2019. Slopandet av bankatten och halveringen av farledsavgifterna är i kraft till utgången av 2018.

Kommunerna kompenseras för de negativa konsekvenser som de sänkta avgifterna för den småbarnspedagogik som kommunerna tillhandahåller har för kommunernas ekonomi med sammanlagt 110 miljoner euro.

DEN ALLMÄNNA OFFENTLIGA FÖRVALTNINGEN

För statsrådets kansli föreslås 2018 ett anslag på 6,8 miljoner euro för utgifter för EU-ordförandeskapet. Finland är ordförandeland för Europeiska unionens ministerråd

1.7.–31.12.2019.

För ordnande av minnesåret för inbördeskriget 1918 och för förberedelser inför och samordningen av Finlands flaggas hundraårsjubileum (29.5.2018) föreslås 0,6 miljoner euro. Vid beredningen och genomförandet av dessa utnyttjas projektet Finland 100 år.

För utvecklingen av elektroniska tjänstekanaler för ekonomi- och skuldrådgivningen föreslås 1 miljon euro 2018.

För beredningen av social- och hälsovårds- och landskapsreformen föreslås ett anslag på 181 miljoner euro för inledandet av landskapsförvaltningen och grundandet av servicecenter samt till IKT-förändringsstödet. Vidare föreslås det ett anslag på 100 miljoner euro för 2018 för kostnader som föranleds av pilotprojekt om valfrihet för kunder inom social- och hälsovården. Mer information i punkt 4.3.2.

I anslaget för valutgifter föreslås ett tillägg på 15,9 miljoner euro för beredskap inför landskapsvalet som ordnas i oktober 2018.

FÖRSVARET

För Försvarsmaktens omkostnader föreslås ett tillägg på 50 miljoner euro för den höjning av beredskapen som den förändrade säkerhetspolitiska omgivningen kräver och ett tillägg på 2 miljoner euro för anställning av avtalsbundna soldater.

För militär krishantering föreslås 8 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2017. Ökningen föranleds i huvudsak av den fortsatta utbildningsinsatsen i Irak.

DEN ALLMÄNNA ORDNINGEN OCH SÄKERHETEN

I polisens anslag föreslås ett tillägg på ca 44 miljoner euro bl.a. för att trygga verksamheten, öka materielen och utrustningen, förbättra den operativa prestationsförmågan och handlingsförmågan i fråga om bekämpning av cyberbrottslighet samt för förebyggande arbete när det gäller att bekämpa terrorism.

För skyddspolisen föreslås ett tillägg på 6 miljoner euro för att effektivisera prestationsfrågan med tanke på nya hot och förändringarna i omvärlden.

I gränsbevakningsväsendets anslag föreslås ett tillägg på ca 11 miljoner euro bl.a. för förbättring av den inre säkerheten, anskaffning av materiel samt för kontroller vid de yttre gränserna, bl.a. grund av ökningen av trafiken över den yttre gränsen vid Helsingfors-Vanda flygplats.

I syfte att öka utbildningen för jourhavande vid nödcentralen föreslås det att Räddningsinstitutet får ett tilläggsanslag på ca 0,3 miljoner euro.

För att påskynda behandlingen av asylbesvär och avveckla kön för behandling av asylbesvär föreslås det att högsta förvaltningsdom-

stolen beviljas ett tillägg på 1,49 miljoner euro och de andra domstolarna ett tillägg på 2,2 miljoner euro. För rättshjälp till asylsökande beviljas enligt förslaget tilläggsfinansiering till ett belopp av ca 0,5 miljoner euro.

För att förbättra åklagarmyndighetens verksamhetsmöjligheter när det gäller bekämpning av terroristbrott och utkrävande av straffrättsligt ansvar föreslås ett tillägg på 0,4 miljoner euro.

Till Brottspåföljdsmyndigheten föreslås ett tillägg på ca 0,4 miljoner euro för förebyggande av våldsbejakande radikalisering och extremiströrelsernas verksamhet i fängelserna.

OMRÅDEN SOM GÄLLER NÄRINGS-LIVET

För införandet av en aktiveringsmodell inom utkomstskyddet för arbetslösa föreslås ett tilläggsanslag på 25 miljoner euro till arbetskraftsservicen.

För etableringen av Navigator-verksamheten som ingår i ungdomsgarantin föreslås ett tillägg på 5 miljoner euro samt för inrättandet av en psykosocial stödtjänst för unga i anslutning till Navigatorn ett tillägg på 3 miljoner euro.

Business Finland, som inleder sin verksamhet i början av 2018, samlar Tekes och Finpros nuvarande tjänster kring innovationsfinansiering, export, investeringar och turism under ett tak.

För kapitalisering av Finlands Industriinvestering Ab föreslås 35 miljoner euro. Avsikten är att anslaget som ett led i regeringens spetsprojekt används för inrättande av Fonden för tillväxtfonder III, som gör marknadsbaserade investeringar i sådana kapitalinvesteringsfon-

der som investerar i finländska tillväxtföretag.

I fullmakten för energistöd föreslås ett tillägg på 20 miljoner euro. De anslag som reserverats för produktionsstödet för förnybar energi ökar med 40,7 miljoner euro. En regeringsproposition om förbud mot energianvändning av stenkol bereds under 2018. För investeringar i cirkulär ekonomi, utveckling av tillväxtecosystem och främjande av innovativa upphandlingar föreslås ett tilläggsanslag på sammanlagt 7 miljoner euro.

För det regionala transportstödet föreslås 5 miljoner euro.

För att förnya bilbeståndet och främja utsläppsnållare trafik föreslås det att 8 miljoner euro beviljas för att fortsätta skrotningspremieprogrammet. Dessutom föreslås ett anslag på 6 miljoner euro per år för anskaffning av renodlade elbilar samt konvertering av gas- och flexbränslebilir. Även utbyggnaden av laddnings- och distributionsnätet, elektrifieringen av tätortslogistiken samt utvecklingen av den offentliga persontrafiken i stadsregioner stöds.

Anslagen för utveckling av landsbygden föreslås öka med 41 miljoner euro främst på grund av att genomförandet av landsbygdsprogrammet fortskrider samt på grund av ökade anslag för räntestödsutgifter.

För genomförandet av spetsprojektet Turism 4.0 föreslås tilläggsfinansiering på sammanlagt 8 miljoner euro. Avsikten är att finansieringen ska riktas till marknadsföring av turismen, förbättring av det digitala kunnandet i företag inom turistbranschen och utveckling av ett större utbud året om.

Nya trafikledsprojekt är Ring I i Bredvik, havsfarlederna till Nordsjö och Karleby samt arrangemangen för anslutande trafik till utbyggnaden av västmetron. Det föreslås att

det för 2018 reserveras ett anslag på sammanlagt ca 25 miljoner euro för dessa projekt.

MILJÖSKYDDET

För skyddet av gamla skogar (handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i Södra Finland, METSO) föreslås ett tilläggsanslag på 8 miljoner euro.

Träbyggande främjas med ett belopp av 2 miljoner euro.

För återetablering av vandrande och hotade fiskbestånd (fiskvägar) föreslås ett tillägg på 0,85 miljoner euro.

UTBILDNINGEN

Avgifterna för småbarnspedagogik sänks med 70 miljoner euro fr.o.m. den 1 januari 2018. Under 2018–2019 inleds dessutom ett försök med avgiftsfri småbarnspedagogik för fem-åringar, och för detta föreslås ett anslag på 5 miljoner euro.

För att stärka jämlikheten i grundskolan föreslås ett tilläggsanslag på 25 miljoner euro. För att stärka undervisningen i naturvetenskaper och matematik föreslås 5 miljoner euro.

Genomförandet av reformen av yrkesutbildningen föreslås få tilläggsfinansiering på 15 miljoner euro. Dessutom ökas utbudet av yrkesutbildning med 1 000 studerandeår för att minska ungdomsarbetslösheten och svara på kompetensbehoven. För detta föreslås ett tilläggsanslag på 9,4 miljoner euro.

De studerande började omfattas av det allmänna bostadsbidraget den 1 augusti 2017.

Till studiestödet fogas ett försörjartillägg för studerande som försörjer barn under 18 år. Detta ökar anslagsbehovet med 10 miljoner euro.

DEN SOCIALA TRYGGHETEN inklusive arbetspensionerna

För de arbetspensioner och ersättningar som staten betalar föreslås ett tillägg på 117 miljoner euro på grund av pensionsutgifternas ökade volym och indexjusteringarna.

Utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa beräknas minska med 168 miljoner euro bl.a. på grund av att arbetslöshetsgraden förväntas minska. Aktiveringsmodellen inom utkomstskyddet för arbetslösa väntas sänka utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa med 9,5 miljoner euro 2018. Däremot avser man ändra lagen om utkomstskydd för arbetslösa så att det blir möjligt att använda utkomstskyddet för arbetslösa till att inleda företagsverksamhet. Dessutom blir det lättare att avlägga kortvarigare frivilliga studier med utkomstskydd för arbetslösa. För dessa ändamål föreslås tilläggsanslag på 10 miljoner respektive 3,5 miljoner euro.

För lönesubventioner föreslås ett tillägg på drygt 14 miljoner euro för 2018. Dessutom

hänvisas de unga från arbets- och näringsbyråer till tjänster som tillhandahålls av privata tjänsteproducenter, och tjänsteproducenterna får betalt enligt resultat, dvs. för de unga som övergår till utbildning eller arbete. Målet för den resultatbaserade upphandlingen är 10 000 stycken unga under 30 år, varvid kostnaderna bedöms vara 15 miljoner euro.

För en höjning av minimibeloppen av förmånerna, dvs. sjukdagpenningen, föräldradagpenningen, rehabiliteringspenningen och specialvårdspenningen föreslås ett belopp på 8 miljoner euro på årsnivå.

För en höjning av barnbidraget för ensamförsörjare föreslås 9,5 miljoner euro. På motsvarande sätt föreslås ca 1,7 miljoner euro för en höjning av moderskapsunderstödet.

Inom bostadsbidraget har man beaktat att boendeutgifterna binds till levnadskostnadsindex istället för till hyresindex. Dessutom fryses de maximala boendeutgifterna och en princip om bostadsbidrag för del av en bostad införs. Reformerna minskar utgifterna för bostadsbidrag med sammanlagt 28 miljoner euro nästa år. Samtidigt ökar utgifterna för grundläggande utkomststöd med 11,6 miljoner euro.

För en höjning av garantipensionen föreslås 18 miljoner euro och för en höjning av pensionstagares vårdbidrag med grundbelopp föreslås 10 miljoner euro 2018.

En anslagsökning på 4,0 miljoner euro föreslås för att trygga tillgången på platser i skyddshem.

För 2018 föreslås en ny statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig olagligt i landet. För detta ändamål föreslås det ett anslag på ca 5,3 miljoner euro.

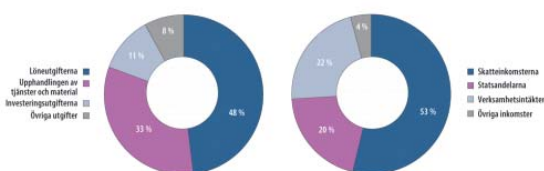
För att förebygga ekonomiska problem bland hyresgäster anvisas det 1 miljon euro.

4.3 Den kommunala ekonomin och landskapsreformen

Staten finansierar kommunernas verksamhet genom statsbidragssystemet med statsandelar och statsunderstöd. Staten kan inte påverka kommunernas utgifter direkt, utan de orsakas av dels de lagar som riksdagen stiftar, dels kommunernas egna beslut. Läget inom den kommunala ekonomin och effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin beskrivs närmare i kommuneekonomiprogrammet och i avsnitt 7 i den allmänna motiveringen till budgetpropositionen.

4.3.1 Inkomster, utgifter och finansiellt saldo för den kommunala ekonomin

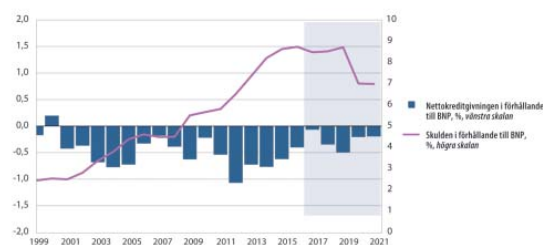
År 2018 beräknas kommunerna få 53 % av sina inkomster som skatteinkomster, 22 % som verksamhetsintäkter, 20 % som statsandelar och 4 % som andra inkomster. Av kommunernas utgifter beräknas 48 % bestå av löneutgifter, 33 % av köp av tjänster och material, 11 % av investeringsutgifter och 8 % av andra utgifter. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter åskådliggörs i figur 9.

Figur 9. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter år 2018, %

Enligt det mål för det strukturella saldoto inom

den kommunala ekonomin som regeringen ställt upp får lokalförvaltningens nettoutlåning enligt nationalräkenskaperna vara högst -0,5 % i förhållande till bruttonationalprodukten 2019. I ljuset av aktuella prognoser kommer detta mål att nås 2019. År 2018 beräknas underskottet i lokalförvaltningssektorn vara -0,3 % i förhållande till totalproduktionen medan skulden beräknas vara 8,4 %. I figur 10 åskådliggörs det hur underskottet och skulden utvecklas. Mer uppgifter om detta finns i kapitel 2.4 i finansministeriets Ekonomiska översikt.

Källa: Statistikcentralen, finansministeriet
Figur 10. Nettokreditgivningens och skuldens förhållande till BNP inom lokalförvaltningssektorn, %

Statens åtgärder inverkar på kommunernas inkomster och utgifter. I nettobelopp räknat försvagar statens åtgärder kommunernas ekonomi med ca 129 miljoner euro 2018. Försämringen beror i första hand på en justering av den lagstadgade kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Effekterna förmedlas till kommunerna genom de ändringar av kommunernas uppgifter, verksamhet och finansiering som riksdagen fattat beslut om. De mest betydande åtgärderna är en justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och centraliseringen av den specialiserade sjukvården. De effekter som statens åtgärder har på kommunerna specificeras närmare i avsnitt 7.3 i allmänna motiveringen till budgetpropositionen och i kapitel 4.2 i kommuneekonomiprogrammet.

4.3.2 Social- och hälsovårds- och landskapsreformen

År 2018 bereds social- och hälsovårds- och landskapsreformen med målet att inrätta landskapen fr.o.m. den 1 juni 2018, då landskapens temporära förvaltning inleder sin verksamhet. De första valen av landskapsfullmäktige ordnas i oktober 2018, och landskapsfullmäktigena inleder sin verksamhet senast i januari 2019. Ordnandet av social- och hälsovårdstjänster samt ansvaret för skötseln av uppgifter inom andra förvaltningsområden överförs till landskapen fr.o.m. 2020.

För beredningen av reformens genomförande reserveras det statlig budgetfinansiering till ett belopp av ca 181 miljoner euro 2018. Finansieringen används till att täcka kostnaderna för de förberedande åtgärderna och den temporära förvaltningen, planera och genomföra riksomfattande informationssystemlösningar samt till att inrätta gemensamma servicecenter för landskapen. Med finansieringen genomför man regionalt och riksomfattande förändringsledarskap och beredningen av reformens genomförande även i statsrådet.

5 Sammandrag

I denna publikation har man granskat budgetpropositionen för 2018.

De centrala målen för regeringen är att minska hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin och att höja sysselsättningsgraden. Målet är att landet ska sluta leva på kredit 2021. I regeringsprogrammet ingår anpassningsåtgärder av olika slag. Tyngdpunkten inom beskattningen har under regeringsperioden flyttats från beskattningen av arbete och företagande till framför allt miljöskatter.

Ekonomin förutspås växa 2018. Arbetslöshetsgraden beräknas sjunka och sysselsättningsgraden stiga. Sysselsättningsläget förbättras dock måttligt och på grund av den åldrande befolkningen kommer det på lång sikt att finnas ett betydande hållbarhetsunderskott, dvs. en obalans mellan inkomster och utgifter, inom den offentliga ekonomin.

Budgetpropositionen för 2018 överskrider 55,7 miljarder euro. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på ca 3 miljarder euro och statsskulden beräknas stiga till ca 110 miljarder euro.

Budgetpropositionen för 2018 omfattar satsningar på bl.a. stödandet av sysselsättning, beredningen av social- och hälsovårds- och landskapsreformen, pilotförsök med valfrihet inom hälso- och sjukvården, polisväsendet och försvaret samt främjandet av näringslivet. Utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa väntas minska till följd av att sysselsättningsläget förbättras.

Budgetpropositionen för 2018 kommer också att uppdateras på tjänsten Tutki budjettia (www.tutkibudjettia.fi), där budgeten kan granskas visuellt ur olika synvinklar.

6 Ytterligare information

Budgetavdelningen

Budgetchef Hannu Mäkinen,
tfn 02955 30330

Biträdande budgetchef
Juha Majanen,
tfn 02955 30247

FINANSMINISTERIET

¹Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 Statsrådet
Telefon 0295 16001

Budgetöversikt 2018 – September 2017

Finansministeriets publikationer 33b/2017
ISSN 1797-9714 (zine)
ISBN 978-952-251-889-7 (zine)

¹<http://vm.fi/sv/framsida>

7 Läsanvisningar och utskriftsversion

Budgetöversikten publiceras som en HTML5-baserad Mobile Zine -webbpublikation som även kan läsas med mobilapparater. Denna digitala publikation kan läsas med alla terminaler oberoende av operativsystem eller skärmstorlek (datorer, pekplattor, mobiltelefoner och tv-mottagare med Internetanslutning). Innehållet anpassas automatiskt enligt skärmstorleken. Bilder och tabeller kan förstoras genom att klicka på dem.

Om du läser publikationen på en dator kan du enkelt flytta dig från en sida till en annan

med piltangenterna, och med beröringsskärm genom att föra fingret på skärmen antingen till höger eller till vänster.

Respons

Berätta din åsikt om nätpublikationen. Skicka dina hälsningar till adressen julkaisutuotanto@vnk.fi